

сб Ю

М. Ю. Шаповал.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ СОЦІЯЛІЗМ НА УКРАЇНІ.

Книга I.

Відень 1921.

Накладом видавництва „Борісея-Поборете“.

11-11-37

ЗМІСТ.

I. Загальна схема розвитку соціалістичного народництва на Україні	15—54
1. Два шляхи соціалізму	15
2. Російське революційне народництво	17
(А. І. Герцен і „русскій соціалізм“. М. А. Бакунін. Н. Г. Чернишевський. П. Л. Лавров і його розуміння суспільного розвитку. Н. К. Михайловський, В. М. Чернов, соціалісти-революціонери і дегенерація їх.)	
3. Українське народництво	26
а) Т. Г. Шевченко, як соціальний революціонер	26
б) М. П. Драгоманов, основоположник українського соціалістичного народництва. Світогляд його. Український соціалізм. Розуміння історичного розвитку. Програма і тактика українського народництва. Загальна оцінка Драгоманова, як мислителя і політика	31
в) Політичний розвиток народництва. На Великій Україні: „Драгоманівці“ — радикали, демократи, соціалісти-федералісти. РУП і її розгалуження: НУП і УСДРП. Соціалістично-революційні групи. Українська Партія Соціалістів-Револьюціонерів (УПСР). Її програма-мінімум. В Галичині: Українська Радикальна Партія і її розклад 1899 р. Виродження соціалістичного „радикалізму“ в буржуазне реакціонерство 1918—1919 р.	40
г) Загальний погляд на українське народництво. Критика ідеологічних предпосилок. Брак синтезу.	51
II. Два світогляди	54—72
1. Капіталістичне і трудове господарство	55
2. Земельна громада (община)	58
3. Початок розколу	59
4. Суспільний процес	61
5. Розуміння історії і критика марксизму	65
III. Трудовий принцип і капіталізм	72—93
1. Поняття трудового принципу	72
2. Вульгаризація	77
3. Трудова вартість і природа капіталістичного визиску в індустрії і сільському господарстві	80
4. Світовий процес капіталізму	87
5. Неминучість перевороту	92
IV. Пролетаріат і трудове селянство	93—112
Заздалегідні уваги. Пролетаріат. Економічна природа селянського трудового господарства. Культурно-психологічні прикмети. Селянство і пролетаріат — спільності й розбіжності. Соціальна база української революції.	

V. Що таке інтелігенція? 112—123

Соціально-економічні групи інтелігенції: трудова і буржуазна. Поняття інтелігенції в російському народництві — етичне. Класова несвідомість трудової інтелігенції. Класова свідомість буржуазної інтелігенції. Інтелігенція негосподарських фахів. Інтелігенція і соціалізм.

VI. Проблема соціалізації 123—168

1. Загальні поняття 123
(Господарство капіталістичне і трудове. Індустрія, велике виробництво, робочий колективізм. Сільське господарство і дрібне виробництво. Соціалізація великого виробництва через вивласнення, малого — шляхом суспільно-економічної еволюції).
2. „Соціалізація землі“ і російська соціалістична ідеологія її 127
(Марксисті і капіталістичний розвиток Росії. Нема „окремого шляху“. Революційні народники, „окремих шлях“, община і соціальна революція).
3. Що таке російська „соціалізація землі“ і критика її 131
(Історична російська „община“, як форма і принцип соціалізації землі. Урівнююче-передільний принцип в практиці і в теорії. Ідея переділу землі, як суперечність ідеалові громадськості. Технічна нездійсненність теоретичної формули урівняння. Регулятивне значіння передільного принципу. Замість соціалізації — „общинізація“ землі. Швидче націоналізація, ніж що инше. Російська „соціалізація“ є лише реформою власності, передільний принцип суперечить ідеалові громадянства).
4. Що таке українська „соціалізація“ землі? 138
(Земельний закон Укр. Центральної Ради 18. січня 1918 р. Соціально-економічний зміст його. Індивідуальне господарство. Непередільна община. Урівнювання шляхом оподаткування „диференційальної ренти“. Не соціалізація, а швидче націоналізація землі. Закон про землю Директорії — Трудового Конгресу 8. січня 1919 р. Нові позиції й одміни).
5. Значіння лозунгів „соціалізації землі“ 147
(Що є в общині соціалістичного? „Соціалізація землі“ не здійсниться в межах капіталістичного ладу, бо її переведення руйнує його. Вивласнення землі веде до соціальної революції. Вивласнення землі — необхідна передумова соціалізації).
6. Фактори соціалізації 151
(Вивласнення землі веде до ліквідації трудового резерву і паралізує капіталізм. Двигач соціалізації — велике виробництво. Збільшення населення й інші природні умови. Соціальна і культурна політика. Міжнародна трудова солідарність. Світовий ринок).
7. Процес соціалізації 161
(Роль держави. Націоналізація обміну. Натиск держави на приватно-індивідуальне дрібне господарство. Трудові спілки. Громада-спілка. Еволюційне об'єднання окремих трудових господарств. Логіка будівництва. Останній господарський синтез: злиття індустріального і аграрного трудових союзів).

VII. Соціалізм і комунізм 168—180

Соціалізм і трудовий принцип. Приватна власність на продукти споживання. Соціалізм — визволення праці від визиску і людини від зайвої праці. Соціаліст і індивідуальність. Комунізм і неація трудового принципу. „Праця по силах — споживання по потребах.“ Нова доба культури. Критика московського псевдо-комунізму. Наші деал — дійсний комунізм, наша програма — соціалізм.

VIII. Проблема влади 180—211

(Форми класової організації трудових мас в революціях 1905—6 і 1917 р. Характер української форми класової влади (Укр. Центр. Рада і Трудовий Конгрес). Де-що про соціально-національну структуру населення України. Наше визволення без соціальної революції не можливе. Буржуазна інтелігенція і парламентаризм. Що таке парламентаризм? Його природа — міжкласовий компроміс. Парламентаризм, як спеціальний орган інтелігенції. Трудові ради, їх характер і комуністична диктатура. Що таке партія? Інтелігенція і партії. Класові організації трудового люду, як представництво інтересів праці і як форма будучої громадської організації).

IX. Українська державність і революція 211—227

(Загальний характер соціалістичної держави. Суспільні класи і проблема української державности. Ідея місцевого українського суспільства. Хто будуватиме українську державу? Характер революції і ролі національного фактору. Міжнародна допомога не допоможе. Поняття української соціалістичної державности).

X. Сучасний момент і задачі революції на Україні 227—247

1. Характер революційного процесу 227
2. Наша реальна програма революції 235
3. Передумови соціалізації 236
4. Охорона народнього здоров'я 242
5. Культура 242
6. Політика керування 244

XI. Сінтез 247—256

(Дух революції. Організація сил. Поширення людської індивідуальности в часі і просторі. Соціалізм живої дійсности знищить соціалістичні секти. Останній сінтез думки й життя. Українська аграрно-соціалістична республіка — форма індивідуального виявлення світової соціалістичної ідеї. Наскільки ми марксисти. Боротьба за самостійну Україну шляхом революційного соціалізму).